

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету,
протокол №7 від 30.01.2018 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 32-р від 30.01.2018 р.

Із змінами і доповненнями,
затвердженими вченою радою університету
протокол № 13 від 25.06.2019 р.
уведено в дію наказом ректора
№ 151-р від 25.06.2019 р.

Б. Б. Буяк

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Історія та археологія

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 032 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

галузі знань 03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

Кваліфікація: бакалавр історії та археології

Тернопіль 2019 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 Історія та археологія
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	-
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	-
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	-
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
СТУПІНЬ	Бакалавр
КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр історії та археології

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

 Г.В. Терещук
«20» червня 2019 р.

ВНЕСЕНО ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ
робочою групою ОПІ
історичного факультету
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Керівник проектної групи
(гарант освітньої програми)
 А. Б. Кліш
«3» червня 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена на основі проекту стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Галузь знань – Гуманітарні науки. Спеціальність – 032 Історія та археологія (https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/proekty_standartiv_VO/032-istoriya-ta-arхеologiya-bakalavr-30.12.2016.docx).

Розроблено робочою групою у складі:

Кліш Андрій Богданович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – **гарант**;

Кіцак Володимир Миронович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Терещенко Валентин Дмитрович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Паньків Ірина – студентка 1 курсу історичного факультету ТНПУ імені Володимира Гнатюка – *внутрішній стейкхолдер зі складу здобувачів вищої освіти*;

Полянський Федір, кандидат історичних наук, директор Державного архіву Тернопільської області – *зовнішній стейкхолдер*;

Ягодинська Марина Олександрівна, кандидат історичних наук, директорка Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини – *зовнішній стейкхолдер*.

Рецензенти

Райківський Ігор Ярославович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України і методики викладання історії ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Криськов Андрій Анатолійович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і філософії Тернопільського національного технічного університету.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, кафедра історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Бакалавр історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	Історія та археологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний. Для ОС «бакалавр» –240 кредитів ЄКТС. Термін навчання –3 роки 10 місяців
Цикл / рівень програми	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до 1.07.2022 р.
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvania/osvitni_prohramy/bakalavr/history/opp_032.php
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити високий рівень підготовки фахівців в сфері історії, археології, музейної, архівної, пам'яткоохоронної, освітньої діяльності, що сприятиме конкурентоспроможності випускників на ринку праці на основі використання інноваційних технологій навчання та поєднання власного досвіду з кращими світовими практиками; створення сприятливого середовища для різнобічного освітньо-професійного розвитку здобувачів вищої освіти.	
3 – Характеристика програми	
Предметна область (галузь спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія <i>Предметна область:</i> система знань про історичне минуле України та людства, причинно-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, особливості формування й побутування історико-культурної спадщини. <i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> – минуле України та людства в усіх його проявах; – пам'ятки історії та культури, історична пам'ять, історична політика, соціокультурні практики у минулому та сьогоденні; – базові категорії, методологічний інструментарій та теоретичні

	<p>концепції, які використовуються під час історичного пізнання;</p> <ul style="list-style-type: none"> – значення та смисли діяльності людей у минулому, загальнолюдські і національні цінності, представлені в наукових фактах, текстах, речових пам'ятках, пам'ятках духовної культури та у соціальних практиках. <p><i>Цілі навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здобуття фундаментальних знань про національну і всесвітню історію; – оволодіння ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого; – формування здатностей застосовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення; – вироблення навичок виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини. <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i></p> <p>система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, які використовуються у процесі історичного пізнання.</p> <p><i>Методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосовування на практиці):</i></p> <p>загальнонаукові і спеціально наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток історії і культури.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма відповідає сучасному стану історичної науки з прикладною орієнтацією на фахову експертів з регіоналістики та урбаністики, архівістів, музейників.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Формування компетентного фахівця, здатного реалізовувати науково-просвітницькі проекти.
Особливості програми	Програма скерована на оволодіння фундаментальними знаннями історії, навичками наукового дослідження та практичної діяльності історика і археолога, у архівній та музейній роботі, дослідженні суспільно-політичних і соціокультурних реалій України та світу від найдавніших часів до сьогодення.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010, зокрема, може працювати:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії; 2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів; 2441.1 – антрополог; 2442.2 – археограф, археолог, етнолог, палеограф; <p>Бакалавр історії та археології може працювати в науковій галузі; в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.</p>

Подальше навчання	Можливість навчатися за освітньою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної та неформальної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Ґрунтуються на принципах студентоцентризму, особистісно-орієнтованому та проблемному підходах до навчання; проходить у формі лекційних, семінарських та практичних занять, самостійної індивідуально-дослідної роботи. Навчання передбачає підготовку курсових і бакалаврських робіт; навчально-виробничі практики.
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за трьома шкалами: Національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано/ незараховано»), ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою. Види оцінювання: поточний контроль, модульний контроль, ІНДЗ, підсумковий контроль (заліки та іспити у вигляді тестування), курсова робота, захист результатів практики, бакалаврська кваліфікаційна робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації.</p> <p>ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.</p> <p>ЗК 4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час.</p> <p>ЗК 5. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.</p> <p>ЗК 6. Критичність та самокритичність мислення.</p> <p>ЗК 7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.</p> <p>ЗК 8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.</p> <p>ЗК 9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.</p> <p>ЗК 10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.</p> <p>ЗК 11. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.</p> <p>ЗК 12. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.</p>

	<p>ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.</p> <p>ЗК 15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.</p> <p>ЗК 16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.</p> <p>ЗК 17. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.</p> <p>ЗК 18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.</p> <p>ЗК 19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.</p> <p>ЗК 20. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.</p> <p>ЗК 21. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.</p> <p>ЗК 22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.</p> <p>ФК 2. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.</p> <p>ФК 3. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.</p> <p>ФК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.</p> <p>ФК 5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.</p> <p>ФК 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.</p> <p>ФК 7. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел,</p>

	<p>зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.</p> <p>ФК 8. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.</p> <p>ФК 10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>ФК 11. Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.</p> <p>ФК 12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.</p> <p>ФК 13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.</p> <p>ФК 14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.</p>
	<p>7 – Програмні результати навчання</p>
	<p>ПРН 1. Знання найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу і людства загалом.</p> <p>ПРН 2. Знання основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди.</p> <p>ПРН 3. Знання наукової хронології, періодизації та характеристик основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.</p> <p>ПРН 4. Знання основних підходів до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.</p> <p>ПРН 5. Знання основних принципів і методів історичного пізнання.</p> <p>ПРН 6. Знання основних типів і видів історичних джерел.</p> <p>ПРН 7. Знання необхідного фактичного матеріалу для конкретного історичного дослідження.</p> <p>ПРН 8. Детальні знання про певний історичний період або проблему.</p> <p>ПРН 9. Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.</p> <p>ПРН 10. Уміння з'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.</p> <p>ПРН 11. Уміння класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково-дослідницьких проектів.</p> <p>ПРН 12. Уміння інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо).</p> <p>ПРН 13. Уміння обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.</p> <p>ПРН 14. Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у</p>

	<p>минулому та на сучасному етапі.</p> <p>ПРН 15. Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.</p> <p>ПРН 16. Здатність аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.</p> <p>ПРН 17. Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.</p> <p>ПРН 18. Здатність організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>ПРН 19. Здатність планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства тощо.</p> <p>ПРН 20. Здатність застосовувати сучасні методики викладання історії.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку за освітньо-професійною програмою відповідає ліцензійним умовам (згідно з чинними нормативами для підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347))).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення професійної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освітньої програми «Історія та археологія» відповідає ліцензійним умовам (Постанова Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347))). Площі приміщень, що використовуються у навчальному процесі відповідають санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	У Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка функціонує потужна система інформаційного забезпечення, складовими якої є: офіційний сайт університету (http://tnpu.edu.ua); електронний архів-репозитарій (http://dspace.tnpu.edu.ua/index.jsp?locale=uk); точки бездротового доступу до Інтернету; електронний каталог віртуальної бібліотеки (http://catalog.library.tnpu.edu.ua); наукова бібліотека, читальні зали, віртуальне навчальне середовище Moodle. Навчально-методичне забезпечення навчального процесу включає: навчальний план, навчально-методичні комплекси дисциплін, навчальні та робочі програми дисциплін; програму практики; методичні вказівки щодо виконання курсових та бакалаврських робіт; пакети комплексних контрольних робіт; авторські розробки (підручники, навчальні посібники, методичні матеріали) професорсько-викладацького складу.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	ТНПУ співпрацює з науково-дослідними установами України, НАН України, НАПН України, підтримує тісні зв'язки із спорідненими закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	ТНПУ ім. В. Гнатюка співпрацює із закладами вищої освіти зарубіжних країн згідно з угодами про міжнародну кредитну мобільність, зокрема і з університетами, де діють аналогічні освітні програми:

	<p>Шимкентський університет – История https://univershu.edu.kz/ru/courses/2017-10-23-19-18-53 (30.11.2018 р. - 29.11.2023 р.)</p> <p>Нахічеванський державний університет - History teaching, Museology, archival work and protection of monuments, History https://ndu.edu.az/fakulteler/tarix-filologiya/ (13.08.2018 р. - 12.08.2023 р.)</p> <p>Вроцлавський університет - Institute of Archaeology, Historical Institute https://uni.wroc.pl/en/faculties/faculty-of-historical-and-pedagogical-sciences/ (27.03.2018 р.- необмежений)</p> <p>Гуманітарно-природничий університет ім. Яна Длугоша в Ченстохові – History http://www.en.ujd.edu.pl/articles/view/fields-of-study (10.10. 2016 р.- необмежений)</p> <p>Університет ім. Яна Кохановського в м. Кельцях – History https://en.ujk.edu.pl/studies/fields-of-study/1st-cycle-studies-bachelor-degree-programmes/ (22.05.2015 р.- необмежений)</p> <p>Університет Баня Лука – History https://unibl.org/en/studies/types-and-levels-of-studies/licensed-study-programs-at-the-first-study-cycle (Меморандум про порозуміння 20.02.2012 р.- необмежений)</p> <p>Державний університет ім. Шота Руставелі – History https://bsu.edu.ge/sub-25/program/2/index.html (Меморандум про згоду 26.01.2012 р. - необмежений)</p> <p>Університет Св. Джерома (об'єднаний з університетом Ватерлоо) – History https://www.sju.ca/undergraduate-programs (17.04.2006 р. необмежений)</p> <p>Бетані Лютеран Коледж/Манкато – History https://blc.edu/academics/programs/ (08.02.2005 р.- необмежений)</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не здійснюється

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Загальна підготовка			
ОК 1.	Філософія	4	екзамен
ОК 2.	Педагогіка	3	залік
ОК 3.	Людина і навколишнє середовище	3	залік
ОК 4.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 5.	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ОК 6.	СІТ та комп'ютерна практика	3	залік
ОК 7.	Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	залік
Професійна підготовка			
ОК 8.	Історія Стародавнього Сходу	4	екзамен
ОК 9.	Історія України	34	залік, екзамен

ОК 10.	Археологія	9	екзамен
ОК 11.	Історія первісного суспільства	4	залік
ОК 12.	Вступ до спеціальності	3	залік
ОК 13.	Історія Стародавньої Греції і Риму	4	екзамен
ОК 14.	Спеціальні історичні дисципліни	6	екзамен
ОК 15.	Історія середніх віків	9	екзамен
ОК 16.	Історія культури	8	екзамен
ОК 17.	Нова історія країн Європи та Америки	10	екзамен
ОК 18.	Музеєзнавство	4	екзамен
ОК 19.	Архівознавство	4	екзамен
ОК 20.	Історія країн Азії та Африки	7	залік, екзамен
ОК 21.	Політологія	3	екзамен
ОК 22.	Методика археологічних досліджень	5	екзамен
ОК 23.	Новітня історія країн Європи та Америки	8	залік, екзамен
ОК 24.	Курсова робота	6	залік
Практики			
ОК 25.	Полева археологічна практика	3	залік
ОК 26.	Архівно-музейна практика	6	залік
ОК 27.	Виробнича практика	12	залік
Атестація			
ОК 28.	Кваліфікаційна робота	6	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
Загальна підготовка			
ВБ 1.	Психологія / Психологія особистості	3	залік
ВБ 2.	Етика та естетика / Професійна етика та етикет	3	залік
ВБ 3.	Економіка / Економічна теорія	4	екзамен
ВБ 4.	Інформаційні технології у навчанні історії / Технічні засоби навчання	3	залік
ВБ 5.	Соціологія / Основи соціологічних досліджень	4	залік
ВБ 6.	Основи правознавства / Галузі права	4	залік
Професійна підготовка			
ВБ 7.	Основи наукових досліджень / Історія наукових досліджень	3	залік
ВБ 8.	Регіональні історичні студії / Тернопольознавчі студії	3	екзамен
ВБ 9.	Історія української дипломатії / Основи нумізматики	4	екзамен
ВБ 10.	Історія краєзнавства і краєзнавча практика / Методика краєзнавчих досліджень і краєзнавча практика	6	екзамен
ВБ 11.	Культурна антропологія / Антропологія	4	залік
ВБ 12.	Релігієзнавство / Біблійна археологія	3	залік
ВБ 13.	Історія українського війська / Методика навчання історії	3	залік
ВБ 14.	Технологія історичного міфу / Етнокультурні особливості Тернопільщини	4	залік
ВБ 15.	Історія української еміграції / Історична урбаністика	3	залік
ВБ 16.	Джерелознавство та історіографія / Історіографічні студії	4	залік
ВБ 17.	Етнологія / Етнографія	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Цикл дисциплін загальної підготовки
Цикл дисциплін професійної підготовки
Практична підготовка

КУРС	СЕМЕСТР	НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ	ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ	ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА	
1 к	1	СІТ та комп'ютерна практика			
		Людина і навколишнє середовище			
		Історія Стародавнього Сходу			
		Археологія			
		Історія первісного суспільства			
		Вступ до спеціальності			
		Історія України			
	2	Іноземна мова	Основи наукових досліджень / Історія наукових досліджень	Полева археологічна практика	
		Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	Регіональні історичні студії / Тернопольські студії		
		Історія України			
		Історія Стародавньої Греції і Риму			
			Спеціальні історичні дисципліни		
			Археологія		
2 курс	3	Філософія	Психологія / Психологія особистості		
		Педагогіка	Історія української дипломатії / Українська геральдика		
		Іноземна мова			
		Українська мова			

		Історія середніх віків		
		Історія України		
	4	Історія культури	Етика та естетика / Професійна етика та етикет	Курсова робота
		Іноземна мова	Історія краєзнавства і краєзнавча практика / Методика краєзнавчих досліджень і краєзнавча практика	
		Історія середніх віків	Культурна антропологія / Антропологія	
		Історія України		
3 курс	5	Нова історія країн Європи та Америки	Економіка / Економічна теорія	
		Історія України	Релігієзнавство / Біблійна археологія	
		Музеєзнавство	Інформаційні технології у навчанні історії / Технічні засоби навчання	
		Архівознавство		
	6	Історія України	Соціологія / Основи соціологічних досліджень	Курсова робота
		Нова історія країн Європи і Америци	Основи правознавства / Галузі права	Архівно-музейна практика
		Історія країн Азії та Африки	Історія українського війська / Методика навчання історії	
4 курс	7	Політологія	Технологія історичного міфу / Етнокультурні особливості Тернопільщини	
		Методика археологічних досліджень	Історія української еміграції / Історична урбаністика	
		Новітня історія країн Європи та Америки		
		Історія країн Азії та Африки		
		Історія України		
	8	Історія України	Джерелознавство та історіографія / Історіографічні студії	Виробнича практика
		Новітня історія країн Європи та Америки	Етнологія / Етнографія	
Бакалаврська кваліфікаційна робота				

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація випускників освітньої програми проводиться у формі публічного захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Метою захисту бакалаврської кваліфікаційної роботи є встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки випускника вимогам, що висувають до здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 032 – історія та археологія. Захист бакалаврської кваліфікаційної роботи здійснюють у відкритому режимі (публічно).</p> <p>Захистом кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією здобувач завершує курс навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 032 – історія та археологія.</p> <p>На підставі рішення екзаменаційної комісії особі, яка успішно виконала освітньо-професійну програму першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вищий навчальний заклад присуджує ступень бакалавра в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 032 – історія та археологія з врученням диплома встановленого зразка про рівень освіти та кваліфікацію.</p> <p>Кваліфікаційна робота оприлюднюється в репозитарії ТНПУ.</p>
Система внутрішнього забезпечення якості	<p>Функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; • здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; • забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; • забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; • забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. <p>Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р.</p>
Принципи та процедури забезпечення	<p>Інформація про якість вищої освіти є відкритою та доступною для перегляду освітніх, освітньо-наукових програм, які містять конкретні цілі, зорієнтовані на результати навчання та кваліфікації; чіткі правила</p>

якості освіти	організації навчання здобувачів вищої освіти; необхідні ресурси для здійснення освітньої діяльності та підтримки здобувачів вищої освіти; збирає, аналізує і використовує необхідну інформацію для ефективного управління своєю освітньою діяльністю.
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	<p>Механізм створення та періодичного перегляду ОП закладено у «Положенні про проектні групи та групи забезпечення спеціальності з розроблення та супроводження освітніх програм», що діє у ТНПУ: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_proektni_hrupy_ta_hrupy_zabezpechennia_spetsialnosti_z_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_prohram.pdf.</p> <p>Група забезпечення спеціальності 032 Історія та археологія здійснює моніторинг ринку праці, організаційно супроводжує процес підготовки здобувачів вищої освіти упродовж усього терміну навчання, аналізує її актуальність, відповідність ОП чинним нормативним документам, рекомендаціям МОН України, вимогам роботодавців та студентської спільноти й, за необхідності, розробляє зміни до навчальних планів та іншої документації. Пропозиції щодо удосконалення ОП надає програмна рада зі спеціальності 032 Історія та археологія як дорадчий орган гаранта ОП, створена Комісією внутрішнього забезпечення якості освіти історичного факультету.</p> <p>Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р.</p>
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	<p>Здобувачі ОП Історія та археологія забезпечені необхідними ресурсами (матеріальна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, дистанційна освітня платформа Moodle). Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів різних форм навчання, в т.ч. через постійний моніторинг, актуалізацію курсів дисциплін, дистанційну освітню платформу Moodle. В ТНПУ діють:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Положення про організацію самостійної роботи студентів: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_samostiinu_robotu_studentsi_v_.pdf ; • Положення про дистанційне навчання в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_dystantsiine_navchannia.pdf • Положення про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2019/Polozhennia_pro_elektronnyi_navchalno_m_etodychnyi_kompleks_navchalnoi_dystrypliny.pdf
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	<p>Публічний доступ до інформації про підготовку бакалаврів за освітньою програмою «Історія та археологія» надається за посиланнями:</p> <p>http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvanni_a/osvitni_prohramy/bakalavr/history/opp_032.php</p>
Запобігання та виявлення академічного	Запобігання плагіату (копіювання) в освітньому процесі здійснюється шляхом: формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного

плагіату	<p>оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали; запровадження курсу лекцій з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивчення вимог до написання письмових робіт та акценту на принципи самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань.</p> <p>Науковими керівниками в обов'язковому порядку на всіх етапах виконання курсових та бакалаврських робіт здійснюється контроль та попередження фактів академічного плагіату.</p> <p>Регулюється Положенням про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності в навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 12 від 22.05.2018 р., уведеним в дію наказом ректора № 149-р від 22.05.2018 р.</p>
-----------------	--

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 1	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+				+	
ЗК 2	+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+				+	
ЗК 3	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+				+
ЗК 5	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+
ЗК 6	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 9	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 10	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 13	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 14	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+
ЗК 15	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+
ЗК 16	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+
ЗК 17	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 18	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 19	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 20	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 21	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 22	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 1								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	
ФК 2								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 4								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 5								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ФК 6								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ФК 7						+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ФК 8								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+
ФК 9								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+
ФК 10			+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 11								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 12								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+		+	+	+	+
ФК 13								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ФК 14								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідним компонентам освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	
ПРН 1								+	+	+	+	+	+		+	+	+			+			+	+				+	
ПРН 2								+	+	+	+	+	+		+	+	+			+			+	+					+
ПРН 3								+	+	+	+	+	+		+		+				+			+	+				+
ПРН 4								+	+	+	+	+	+		+		+				+			+	+				+
ПРН 5								+	+	+	+	+	+		+		+				+			+	+				+
ПРН 6						+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+				+
ПРН 7								+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+				+
ПРН 8								+	+	+	+	+	+	+	+		+				+			+	+				+
ПРН 9								+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+				+
ПРН 10								+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+			+	+				+
ПРН 11									+			+						+	+						+				+
ПРН 12								+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+				+
ПРН 13									+			+							+	+					+				+
ПРН 14	+		+					+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15								+	+	+	+	+	+		+		+				+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 16									+			+													+				+
ПРН 17				+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18				+	+				+			+				+							+		+	+	+	+	+
ПРН 19				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 20		+		+				+	+		+	+	+		+		+				+			+					

Нормативна база

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ.; за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. Львів: видавництво Львівської політехніки, 2015. 106 с.
2. Закон «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон «Про освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. . Класифікатор професій: ДК 003: 2010 / [розроб.: М. Гаврицька та ін.]. К.: Соцінформ: Держспоживстандарт України, 2010. 746 с.
5. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> .
6. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
7. Постанова Кабінету міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
8. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. URL: http://edumns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf

Програма схвалена на засіданні кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Протокол № 10 від 23 травня 2019 р.

Завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук

Доктор історичних наук, професор

М.В. Бармак

Програма затверджена Вченою радою історичного факультету

Протокол № 10 від 20 червня 2019 р.

Голова ради факультету

В.В. Місько

Освітня програма рекомендована до впровадження Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Протокол № 13 від 25 червня 2019 р.

Учений секретар університету

Л. Мерва